

Motion till riksdagen 2013/14:So508

av **Cristina Husmark Pehrsson (M)**

Nordisk äldrepeng

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utforma ett regelverk och ersättnings-system som ger äldre möjlighet att välja bosättningsland i Norden även som vårdbehövande.

Motivering

Möjligheten att själv välja äldreomsorg i annat nordiskt land än där man bor idag bör införas. Många nordbor har under åren flyttat mellan våra länder för att arbeta och bo. Ibland har man också blivit bofast. Med ökat omsorgsbehov på ålderns höst kan det finnas en önskan från många att återknyta kontakten med sitt gamla hemland och flytta närmare sin släkt.

Sedan länge är det känt att personer med annat modersmål än exempelvis svenska ofta tappar sitt andra språk vid ålderdom, stroke eller demens. En demenssjuk äldre riskerar därför att hamna i en dubbelt utsatt situation. För att erbjuda en lösning att minska problematiken bör äldres rätt att fritt välja omsorg inom Norden ses över.

Redan idag finns det äldreboenden i Sverige som har exempelvis finska som huvudspråk och äldreboenden i Finland som på samma sätt har svenska som huvudspråk. Det kan med fördel utvecklas till att omfatta även andra länder. Men detta är inte tillräckligt och finns inte i tillräckligt antal för att fylla behoven.

Idag är flytt mellan äldreboenden i olika länder delvis reglerat i den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster. Det är dock oklart hur artikel 9 i denna tillämpas i praktiken. Det är exempelvis otydligt i vilken mån man bedömer att en persons livssituation förbättras, vilket den idag måste göra för att den äldre ska få byta land. Flytten får idag dock inte innebära att den äldre får bättre behandling eller vård. Men det svåraste är kanske

Fel! Okänt namn på

att det råder ovisshet i hur berörda myndigheter ska använda sig av konventionen. Det finns ingen reglering för hur avtalen myndigheterna emellan ska utformas och inte heller den nationella utgiftsfördelningen

Dagens flyttströmmar mellan våra nordiska länder gör att det kan komma att finnas ett behov hos äldre att tillbringa sin ålderdom i sitt tidigare hemland. Den konservativa gruppen i Nordiska rådet har tydligt framfört att fritt val av äldreboende inom Norden bör införas. Det är inte tillräckligt att riva hinder på arbetsmarknaden utan vi måste som politiker ta ansvar även för åren efter arbetet.

Införande av ett nordiskt ersättningssystem för äldreboenden skulle på ett tydligare sätt förbättra den enskildes möjlighet att påverka sin situation på äldre dagar. När de ekonomiska medlen följer den som är i behov av vård får den enskilde också ett reellt inflytande över sitt liv. Möjligheten att välja boende bör därför inte stanna vid nationsgränser. I ett allt mer globaliserat och integrerat Norden borde det vara en naturlig följd att fritt kunna välja äldreboende mellan de nordiska länderna.

Att Norden ska överbrygga gränshinder är vi alla överens om, och då borde även de som är i behov av vård och omsorg omfattas av detta.

Ett nordiskt ersättningssystem för äldreboenden kan också stimulera tillkomsten av nya ålderdomshem drivna av kooperativ, föreningar eller ideella organisationer.

Stockholm den 24 september 2013

Cristina Husmark Pehrsson (M)